Jo: Bryan

✠ ARTICVLI,

de quibus conuenit inter Archiepiſcopos, & epiſcopos vtriuſq; prouinciæ, & clerum vniuerſum in ſynodo, Londini. An. Dom. 1562. ſecundum computationem eccleſiæ Anglicanæ, ad tollendam opinionum diſſentionem, & conſenſum in vera religione firmandum.

Æditi authoritate ſereniſſimæ Reginæ.

Edward Lobb his book

¶ *LONDINI, apud Iohãnem Dayum Typographum.*

An. Domini.

1571.

Trinitatem.

Nus est viuus, & verus deus, æternus, incorporeus, impartibilis, impaſsibilis, immenſę potentiæ, ſapientiæ, ac bonitatis, creator, & conſeruator omnium, tum viſibilium, tum inuiſibiliū. Et in vnitate huius diuinæ naturæ, tres ſunt perſonæ, eiuſdem eſſentiæ, potentiæ ac æternitatis, pater, filius, & Spiritus ſanctus. 1.

De verbo, ſiue filio dei, qui verus homo factus eſt.

Filius, qui eſt verbum patris, ab æterno a patre genitus, verus & æternus Deus, ac patri conſubſtātialis, in vtero beatæ virginis, ex illius ſubſtantia naturam humanam aſſumpſit: ita vt duæ naturæ, diuina & humana, integrè atq; perfectè in vnitate perſonæ fuerint inſeparabiliter coniunctæ, ex quibus eſt vnus Chriſtus, verus Deus, & verus homo, qui verè paſſus eſt, crucifixus, 2.

fixus, mortuus, & sepultus, vt patrem nobis reconciliaret, esset q; hostia, non tantùm pro culpa originis, verumetiam pro omnibus actualibus hominum peccatis.

De descensu Christi ad inferos.

3. QVemadmodum Christus pro nobis mortuus èst, & sepultus, ita est etiam credendus ad inferos descendisse.

De Resurrectione Christi.

4. CHristus verè a mortuis resurrexit, suum q; corpus cum carne, ossibus, omnibus q; ad integritatem humanæ naturæ pertinentibus, recepit: cum quibus in cœlum ascendit, ibi q; resident, quòad, extremo die, ad iudicandos homines reuersurus sit.

De Spiritu sancto.

5. SPiritus sanctus a patre, & filio procedẽs, eiusdem est cum patre, & filio essentiæ, maiestatis, & gloriæ, verus, ac æternus, Deus.

De

De diuinis Scripturis, quod sufficiant ad salutem.

SCriptura sacra continet omnia, quæ ad salutem 6.
sunt necessaria, ita, vt quicquid in ea nec legitur, neq; inde probari potest, non sit a quoquam exigendũ, vt tanq; articulus fidei credatur, aut ad salutis necessitatem requiri putetur.

Sacræ Scripturæ nomine, eos Canonicos libros veteris, & noui Testamenti intelligimus, de quorum authoritate, in Ecclesia nunq; dubitatum est.

De nominibus, & numero librorum sacræ canoniçæ Scripturæ veteris Testamenti.

Genesis.
Exodus.
Leuiticus.
Numeri.
Deuteron.
Iosuæ.
Iudicum.
Ruth.
Prior liber Samuelis.
Secundus lib. Samuelis.
Prior liber Regum.
Secundus liber Regum.
Prior liber Paralipom.
Secundus liber Paralipomen.
Primus liber Esdræ.
Secundus liber Esdræ.
Liber Hester.
Liber Iob.
Psalmi.
Prouerbia.
Ecclesiastes, vel conçionator.
Cantica Salomonis.
4. Prophetæ maiores.
12. Prophetæ minores.

Alios autem libros (vt ait Hieronimus) legit quidem Ecclesia, ad exempla vitæ, & formandos mores : illos tamen ad dogmata confirmanda non adhibet, vt sunt.

Tertius liber Esdræ.	*Canticum trium puerorum.*
Quartus liber Esdræ.	*Historia Susannæ.*
Liber Tobiæ.	*De Bel & Dracone.*
Liber Iudith.	*Oratio Manasses.*
Reliquum libri Hester.	*Prior lib. Machabeorũ.*
Liber sapientiæ.	*Secundus liber Machabeorum.*
Liber Iesu filij Sirach.	
Baruch Propheta.	

Noui Testamenti omnes libros, (vt vulgo recepti sunt) recipimus, & habemus pro Canonicis.

De veteri Testamento.

7. *TEstamentum vetus, nouo contrarium non est, quandoquidem tam in veteri, q̃ in nouo, per Christum, qui vnicus est mediator Dei, & hominum, Deus & homo, æterna vita, humano generi est proposita. Quare male sentiunt, qui veteres tãtum in promissiones temporarias speraſſe confingunt. Quanq̃ lex a Deo data per Mosen (quoad ceremonias & ritus) Christianos non astringat, neq̃ ciuilia eius præcepta in aliqua republica neces-*

necessariò recipi debeant, nihilominus tamen ab obedientia mandatorum (quæ moralia vocãtur) (nullus quantumuis Christianus) est solutus.

De tribus Symbolis.

SYmbola tria, Nycœnum, Athanasij, & quod vulgo Apostolorũ appellatur, omnino recipienda sunt, & credenda, nam firmissimis Scripturarum testimonijs probari possunt. 8.

De peccato originali.

PEccatum originis non est (vt fabulantur Pelagiani) in imitatione Adami situm, sed est vitium, & deprauatio naturæ, cuiuslibet hominis, ex Adamo naturaliter propagati: qua fit, vt ab originali iusticia quàm lõgissime distet, ad malũ sua natura propendeat, & caro semper aduersus spiritũ cõcupiscat, vnde in vnoquoq; nascentium, irã Dei, atq; damnationẽ meretur. Manet etiam in renatis hæc naturę deprauatio. Qua fit, vt affectus carnis Græcè Φρόνημα σαρκός (quod alij sapiẽtiam, alij sensum, alij affectũ, alij studium carnis interpretãtur,) legi Dei nõ subijciatur. Et quanq; renatis & credẽtibus, nulla propter Christum est condemnatio, peccati tamen in sese ra- 9.

tionem habere concupiscẽtiam, fatetur apostolus

De libero arbitrio.

10. EA est hominis post lapsu Adæ conditio, vt sese naturalibus suis viribus, & bonis operibus, ad fidẽ, & inuocationẽ Dei cõuertere, ac præparare non possit. Quare absq; gratia Dei (quæ per Christum est) nos preueniente, vt velimus, & cooperante, dum volumus, ad pietatis opera facienda, quæ Deo grata sunt, & accepta, nihil valemus.

De hominis iustificatione.

11. TAntum propter meritum Domini, ac Seruatoris nostri Iesu Christi, per fidem, non propter opera, & merita nostra, iusti coram Deo reputamur. Quare sola fide nos iustificari, doctrina est saluberrima, ac consolationis plenissima, vt in homilia de iustificatione hominis, fusius explicatur.

De bonis operibus.

12. BOna opera, quæ sunt fructus fidei, & iustificatos sequuntur, quanquam peccata nostra expiare

piare, & diuini iudicij ſeueritatem ferre non poſſunt: Deo tamẽ grata ſunt, & accepta in Chriſto, atq; ex vera & viua fide, neceſſario profluunt, vt planè ex illis, eqùe fides viua cognoſci poßit, atq; arbor ex fructu iudicari.

De operibus ante iuſtificationem.

OPera quæ fiunt, ante gratiam Chriſti, & ſpiritus eius afflatum, cum ex fide Jeſu Chriſti non prodeant, minimè Deo grata ſunt, neq; gratiam (vt multi vocant) de congruò merentur. Immo cum non ſint facta, vt Deus illa fieri voluit, & præcepit, peccati rationem habere non dubitamus. 13.

De operibus ſupererogationis.

OPera quæ ſupererogationis appellant, non poſſunt ſine arrogantia, & impietate prædicari. Nam illis declarant homines, non tantum ſe Deo reddere, quæ tenentur, ſed plus in eius gratiam facere, quàm deberent, cum apertè Chriſtus dicat: Cum feceritis omnia quecunq; precepta ſunt vobis, dicite, ſerui inutiles ſumus. 14

De Christo, qui solus est sine peccato

15 *CHristus, in nostrę naturę veritate, per omnia similis factus est nobis, excepto peccato, a quo prorsus erat immunis, tum in carne, tũ in spiritu. Venit vt agnus, absq; macula effet, qui mundi peccata per immolationem sui semel factam, tolleret, et peccatum (vt inquit Iohannes) in eo non erat: sed nos reliqui etiam baptizati, & in Christo regenerati, in multis tamen offendimus omnes. Et si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est.*

De peccato post Baptismum.

16 *NOn omne peccatum mortale post Baptismũ voluntariè perpetratum, est peccatũ in Spiritum sanctum, & irremissibile. Proinde lapsis a Baptismo in peccata, locus pœnitentiæ non est negãdus, post acceptum spiritum sanctum possumus a gratia data recedere, atq; peccare: denuoq; per gratiam Dei resurgere, ac resipiscere: ideoq; illi dãnandi sunt, qui se quàmdiu hic viuant, amplius non posse peccare affirmant, aut verè resipiscentibus, veniæ locum denegant.*

De

De prædestinatione, & electione.

PRædestinatio ad vitam, est ęternũ Dei propo- 17
situm, quo ante iacta mundi fundamenta, suo consilio, nobis quidem occultò constanter decreuit, eos quos in Christo elegit ex hominum genere, a maledicto et exitio liberare, atq; (vt vasa in honorem efficta) per Christum, ad ęternam salutem adducere. Vnde qui tam prędaro Dei beneficio sunt donati, illi spiritu eius, oportuno tempore operante, secundum propositum eius, vocãtur, vocationi per gratiam parent, iustificantur gratis, adoptantur in filios Dei vnigeniti eius Iesu Christi imagini, efficiuntur conformes, in bonis operibus sanctè ambulant, & demũ ex Dei misericordia pertingunt ad sempiternã fœlicitatem.

Quemadmodum prædestinationis, & electionis nostrę in Christo pia consideratio, dulcis, suauis, & ineffabilis consolationis plena est, verè pijs, & hijs qui sentiunt in se vim spiritus Christi, facta carnis, & membra, quæ adhuc sunt super terram, mortificantem, animumq; ad cœlestia, & superna rapientem. Tum quia fidem nostram de æterna salute consequenda per Christũ plurimum stabilit, atq; cõfirmat, tum quia amo-

rem noſtrum in Deum vehementer accendit. Ita hominibus curioſis, carnalibus, & Spiritu Chriſti deſtitutis, ob oculos perpetuò verſari, prędeſtinationis Dei ſententiam, pernitioſiſſimum eſt præcipitium, vnde illos diabolus protrudit, vel in deſperationem, vel in ęq; pernitioſam impuriſſimę vitæ ſecuritatem, deinde promiſſiones diuinas ſic amplecti oportet, vt nobis in ſacris literis generaliter propoſitæ ſunt, & Dei voluntas in noſtris actionibus ea ſequenda eſt, quam in verbo Dei habemus, deſertè reuelatam.

De ſperanda æterna ſalute tantum in nomine Chriſti.

18 SVnt & illi Anathematizandi, qui dicere audent vnumquemą in lege, aut ſecta quam profitetur eſſe ſeruandum, modo iuxta illam, & lumen naturæ accuratè vixerit, cum ſacræ literæ tantum Ieſu Chriſti nomen prędicent, in quo ſaluos fieri homines oporteat.

De Eccleſia.

19. ECcleſia Chriſti viſibilis eſt cœtus fidelium, in quo verbum Dei purum prędicatur, vt ſacramenta, quoad ea quę neceſſario exigantur, iuxta Chri-

Christi institutum rectè administrantur. Sicut errauit Ecclesia Hierosolimitana, Alexandrina, & Antiochena: ita et errauit ecclesia Romana, non solum quoàd agenda, et ceremoniarum ritus, verum in hijs etiam quæ credenda sunt.

De Ecclesiæ authoritate.

ECclesiæ non licet quicq̃ instituere, quod verbo 20.
Dei aduersetur, neq; vnum Scripturę locum sic exponere potest, vt alteri contradicat. Quare licet Ecclesia sit diuinorum librorum testis, & conseruatrix, attamen vt aduersus eos nihil decernere, ita pręter illos, nihil credendum de necessitate salutis debet obtrudere.

De authoritate Conciliorum generalium.

GEneralia concilia, sine iussu, & voluntate 21
principum congregari non possunt, & vbi conuenerint, quia ex hominibus constant, qui nõ omnes spiritu, & verbo Dei reguntur, et errare possunt, & interdum errarunt etiam in his quę ad normam pietatis pertinent: ideoq; quę ab illis constituuntur, vt ad saluten necessaria, neq; robur habent, neq; authoritatem, nisi ostendi pos-

sint è sacris literis esse desumpta.

De purgatorio.

22 *Doctrina Romanensium de purgatorio, de indulgentijs, de veneratione, & adoratione, tũ imaginum, tum reliquiarum, nec non de inuocatione sanctorum, res est futilis, inanitèr conficta, & nullis Scripturarum testimonijs, innititur: immo verbo Dei contradicit.*

De vocatione ministrorum.

23 *NOn licet cuiq; sumere sibi munus publicè prędicãdi, aut administrãdi sacramẽta in ecclesia, nisi prius fuerit ad hęc obeunda legitimè vocatus, et missus. Atq; illos legitimè vocatos & missos existimare debemus, qui per homines, quibus potestas vocandi ministros, atq; mittendi in vineam Domini, publicè concessa est in ecclesia, coaptati fuerint, & asciti in hoc opus.*

De precibus publicis dicendis in lingua vulgari.

24 *LIngua populo non intellecta, publicas in ecclesia preces peragere, aut sacramenta administrare,*

ſtrare, verbo Dei, & primitiuæ eccleſiæ conſuetudini planè repugnat.

De Sacramentis

SAcramenta à Chriſto inſtituta, non tantum 25
ſunt notæ profeſſionis Chriſtianorum, ſed certa quædam potius teſtimonia, & efficatia ſigna gratiæ, atq; bonæ in nos voluntatis Dei, per quæ inuiſibiliter ipſe in nos operatur, noſtramq; fidē in ſe non ſolum excitat, verumetiam confirmat.

Duo a Chriſto domino noſtro in euangelio inſtituta ſunt ſacramenta, ſcilicet, Baptiſmus, & cœna Domini.

Quinq; illa vulgo nominata ſacramenta: ſcilicet, confirmatio, pœnitentia, ordo, matrimonium, & extrema vnctio, pro ſacramentis euangelicis habenda nō ſunt, vt quę, partim, a praua Apoſtolorum imitatione profluxerunt, partim vitę ſtatus ſunt in ſcripturis quidem probati: ſed ſacramentorum eandem cum baptiſmo, & cœna Domini rationem non habentes, vt quę ſignum aliquod viſibile, ſeu cęremoniam à Deo inſtitutum, non habeant.

Sacramenta non in hoc inſtituta ſunt a Chriſto vt ſpectarentur, aut circumferrentur, ſed vt ritè illis vterentur ~~recipientes~~, et in hijs duntaxat

qui dignè percipiunt ſalutarem habent effectum: Qui verò indignè percipiunt, damnationem (vt inquit Paulus) ſibi ipſis acquirunt.

De vi inſtitutionum diuinarum, quod eam non tollat malitia Miniſtrorum.

26. *QVamuis in eccleſia viſibili, bonis mali ſemper ſunt admixti, atq; interdum miniſterio verbi, & ſacramentorum adminiſtrationi preſint, tamen cum non ſuo, ſed Chriſti nomine agant, eiuſquè mandato, et authoritate miniſtrent, illorum miniſterio vti licet, cum in verbo Dei audiendo, tum in ſacramentis percipiendis. Nequè per illorum malitiam, effectus inſtitutorum Chriſti tollitur, aut gratia donorum Dei minuitur, quoad eos qui fide, & ritè ſibi oblata percipiunt, quę propter inſtitutionem Chriſti, & promiſſionem efficatia ſunt, licet per malos adminiſtrentur.*

Ad eccleſiæ tamen diſciplinam pertinet, vt in malos miniſtros inquiratur, accuſenturq; ab his, qui eorum flagitia nouerint, atq; tandem iuſto conuicti iudicio deponantur.

De

De Baptismo.

BAptismus non est tãtum professionis signum, 27
ac discriminis nota, qua Christiani a non Christianis discernantur, sed etiam est signum regenerationis, per quod, tanq̃ per instrumentum, recte Baptismum suscipientes, ecclesiæ inseruntur, promissiones de remissione peccatorũ, atq; adoptione nostra in filios Dei per Spiritum sanctũ visibiliter obsignantur, fides confirmatur, & vi diuinæ inuocationis gratia augetur.

Baptismus paruulorum omnino in ecclesia retinendus est, vt qui cum Christi institutione optimè congruat.

De Cœna Domini.

COena Domini non est tantum signum mutuæ 28
beneuolentiæ Christianorum inter sese, verum potius est Sacramentum nostræ per mortem Christi redemptionis.

Atq; adeo, ritè, dignè, & cum fide sumentibus, panis quem frangimus est communicatio corporis Christi: similiter poculum benedictionis, est communicatio sanguinis Christi.

Panis, & Vini transubstantiatio in Eucharistia, ex sacris literis probari non potest. Sed a-

pertis Scripturę verbis aduersatur, Sacramenti naturam euertit, & multarum superstitionum dedit occasionem.

Corpus Christi datur, accipitur, & manducatur in Cœna, tãtum cœlesti, & spirituali ratione. Medium autem quo corpus Christi accipitur, & manducatur in Cœna, fides est.

Sacramentum Eucharistiæ, ex institutione Christi non seruabatur, circumferebatur, eleuebatur, nec adorabatur.

De manducatione corporis Christi, & impios illud non manducare.

29 *IMpij, et fide viua destituti, licet carnaliter, & visibiliter (vt Augustinus loquitur) corporis, & sanguinis Christi sacramentum, dentibus premant, nullo tamen modo Christi participes efficiuntur. Sed potius tantę rei sacramentum, seu symbolum, ad iudiciũ sibi manducant, & bibunt.*

De vtraque specie.

30 *CAlix Domini laicis non est denegandus, vtraquè enim pars Dominici sacramenti, ex Christi institutione, & prȩcepto, omnibus Christianis,*

ex

ex æquo administrari debet.

De vnica Christi oblatione in cruce perfecta.

OBlatio Christi semel facta, perfecta est redemptio, propitiatio, & satisfactio pro omnibus peccatis totius mundi, tàm originalibus, quàm actualibus. Nequè præter illam vnicam, est vlla alia pro peccatis expiatio, vnde missarum sacrificia, quibus, vulgò dicebatur, sacerdotem offerre Christum, in remissionem pœnæ, aut culpæ, pro viuis & defunctis, blasphema figmenta sunt, & pernicioſæ impoſturæ. 31

De coniugio ſacerdotum.

EPiscopis, Presbiteris, & Diaconis nullo mandato diuino præceptum est, vt aut cœlibatum voueant, aut a matrimonio abstineant. Licet igitur etiam illis, vt cæteris omnibus Christianis, vbi hoc ad pietatem magis facere iudicauerint, pro suo arbitratu matrimonium contrahere. 32

De excommunicatis vitandis.

QVi per publicam ecclesiæ denunciationem ritè ab vnitate ecclesiæ præcisus est, et excõmunicatus 33

nicatus, is ab vniuersa fidelium multitudine (donec per pœnitentiam publicè reconciliatus fuerit arbitrio Iudicis cõpetentis) habendus est tanquã Ethnicus & publicanus.

De traditionibus Ecclesiasticis

34 *TRaditiones atquè ceremonias easdē, non omnino necessarium est esse vbiquè, aut prorsus consimiles. Nam et variæ semper fuerunt, & mutari possunt, pro Regionum, temporum, et morum diuersitate, modò nihil contra verbum Dei instituatur.*

Traditiones, & ceremonias ecclesiasticas quæ cum uerbo Dei non pugnant, & sunt authoritate publica institutæ, atquè probatæ, quisquis priuato consilio volens, & data opera, publicè violauerit, is, vt qui peccat in publicum ordinem Ecclesiæ, quiquè lædit authoritatem magistratus, & qui infirmorum fratrum conscientias vulnerat, publicè vt cæteri timeant, arguendus est.

Quælibet ecclesia particularis, siuè Nationalis, authoritatem habet instituendi, mutandi, aut abrogandi Ceremonias, aut ritus ecclesiasticos, humana tantum authoritate institutos, modo omnia ad ædificationem fiant.

De

De Homiliis.

TOmus ſecundus Homiliarum, quarum ſingulos titulos huic articulo ſubiunximus, cõtinet piam & ſalutarem doctrinã, & hijs temporibus neceſſariã, non minus quàm prior tomus Homiliarum, quę editæ ſunt, tempore Eduardi ſexti: Itaq; eas in eccleſijs per miniſtros diligenter, & clarè, vt a populo intelligi poßint, recitandas eſſe iudicauimus. 35

De nominibus Homiliarum.

Of the right vſe of the church Agaynſt perill of Idolatrie.
Of repairing & keping cleane of Churches.
Of good workes.
Firſt of faſtyng.
Agaynſt gluttony and drunkennes.
Agaynſt exceſſe of apparell.
Of prayer.
Of the place & time of praier.
That cõmon prayers and Sacramentes ought to be miniſtred in a knowne tonge.
Of the reuerent eſtimation of Gods word.
Of almes doyng.
Of the Natiuitie of Chriſt.
Of the paſſiõ of Chriſt.
Of the reſurrection of Chriſt.
Of the worthy receiuing of the Sacrament of the body and bloude of Chriſt.
Of the giftes of the holy ghoſt.
For the Rogation dayes.
Of the ſtate of Matrimonie.
Of Repentaunce.
Agaynſt idlenes.
Agaynſt rebellion.

De Episcoporum & Ministrorum consecratione.

36 *LIbellus de consecratione Archiepiscoporum, & Episcoporũ, & de ordinatione presbyterorum, et Diaconorũ, editus nuper temporibus Eduardi vj. et authoritate Parliamenti illis ipsis temporibus cõfirmatus, omnia ad eiusmodi consecrationẽ, et ordinationẽ necessaria continet, et nihil habet, quod ex se sit, aut superstitiosum, aut impiũ: itaq; quicunq; iuxta ritus illius libri cõsecrati, aut ordinati sunt, ab anno secundo prædicti regis Eduardi, vsq; ad hoc tempus, aut imposterum iuxta eosdem ritus consecrabuntur, aut ordinabuntur, ritè, atq; ordine, atq; legitimè statuimus esse, et fore consecratos, et ordinatos.*

De ciuilibus magistratibus.

37 *REgia maiestas in hoc angliæ regno, ac cæteris eius dominijs, summam habet potestatẽ, ad quam, omniũ statuum huius regni, siuè illi ecclesiastici sint, siuè ciuiles, in omnibus causis, suprema gubernatio pertinet, et nulli externæ iurisdictioni est subiecta, nec esse debet.*

Cum Regiæ Maiestati summam gubernationem tribuimus, quibus titulis intelligimus, animos

mos quorundam calumniatorum offendi, non damus Regibus nostris, aut verbi Dei, aut Sacramentorum administrationem, quod etiam iniunctiones ab Elizabetha Regina nostra, nuper editæ, apertissimè testantur. Sed eam tantum prærogatiuam, quam in sacris scripturis a Deo ipso, omnibus pijs Principibus, videmus semper fuisse attributam, hoc est, vt omnes status, atq; ordines fidei suæ a Deo cõmissos, siue illi ecclesiastici sint, siue ciuiles, in officio contineant, & contumaces ac delinquentes, gladio ciuili coerceant.

Romanus pontifex nullam habet iurisdictionem in hoc regno Angliæ.

Leges Regni possunt Christianos propter capitalia, et grauia crimina, morte punire.

Christianis licet, ex mandato magistratus, arma portare, & iusta bella administrare.

De illicita bonorum communicatione.

Facultates & bona Christianorum non sunt communia, quoad ius & possessionem (vt quidam Anabaptistæ falso iactant) debet tamen quisq; de his quæ possidet, pro facultatum ratione, pauperibus elemosynas benignè distribuere. 38

De iureiurando.

39 *QVemadmodum iuramentum vanum, & temerarium à Domino noſtro Ieſu Chriſto, & Apoſtolo eius Jacobo, Chriſtianis hominibus interdictum eſſe, fatemur: ita Chriſtianorum religionem minimè prohibere cenſemus, quin iubente magiſtratu in cauſa fidei, & charitatis iurare liceat, modò id fiat iuxta Prophetæ doctrinam, in iuſtitia, in iudicio & veritate.*

Confirmatio Articulorum.

40 *HIc liber antedictorum Articulorum iam denuo approbatus eſt, per aſſenſum, & conſenſum Sereniſſimæ Reginæ Elizabethæ Dominæ noſtræ, Dei gratia Angliæ, Franciæ, & Hiberniæ Reginę defenſoris fidei & c. retinẽdus, & per totũ Regnũ Angliæ exequẽdus. Qui Articuli, & lecti ſunt, & denuò confirmati, ſubſcriptione D. archiepiſcopi, & Epiſcoporum ſuperioris domus, et totius Cleri inferioris domus in Conuocatione Anno Domini. 1571.*

¶ LIBER
quorundam Canonum
disciplinæ ecclesiæ
Anglicanæ. Anno
1571.

"The Canons of 1571 are of no authority, not having received the royal assent." — Strype's Life of Parker p. 322. Ed. 1. 1711. Arnold's Christian Life — p. 477. —

J. B.

3. De Episcopis.
5. De decanis ecclesiarum.
8. De Archidiaconis.
9. De Cancellariis.&c.
14. De AEdituis ecclesiarum.
19 De Concionatoribus.
20 De Residentia.
21 De Pluralitatibus.
21 De Ludimagistris.
22 De Patronis,&c.

¶ *Sequuntur in hoc libello certi quidam articuli de ſacro miniſterio, & procuratione eccleſiarum, in quos plenè conſenſum eſt in ſynodo à Domino Mathæo Archiepiſc. Cantuar. & totius Angliæ Primate & Metropolitano, & reliquis omnibus eius Prouinciæ epiſcopis, partim perſonaliter præſentibus, partim procuratoria manu ſubſcribentibus in ſynodo inchoata Londini in æde Diui Pauli, tertio die Aprilis. 1571.*

OMNES epiſcopi diligenter docebunt Euangelium, non tantũ in eccleſijs cathedralibus quibus præſunt, ſed etiam paſſim, per omnes eccleſias ſuę cuiuſq; diœceſeos, vbi maximè putabunt expedire.

Inprimis autem cohortabuntur populum ad lectionem, & auditionem ſacrarum ſcripturarum: vtq; ſtatis temporibus conueniant ad ſuas quiſq; eccleſias, & diligẽter aſcultent ſacris concionatoribus, vtq; ſubmiſſè & audiant pias preces, quæ à miniſtro dicentur, & vna precentur ipſi, & cœleſtium myſteriorum, vt nunc in eccleſijs noſtris authoritate, & iuſſu totius Regni legitimè, & piè procurantur, ſint participes.

Epiſcopus quiſq; ante Calendas Septembris proximas, aduocabit ad ſe omnes publicos concionato-

res,quicunq; erunt in sua cuiusq; diœcesi, & ab illis repetet facultates concionandi,quas habent authentico sigillo consignatas,easq; vel retinebit apud se,vel extinguet. Deinde delectu illorum prudenter facto, quoscunq; ad illam tantam functionem,ætate,doctrina,iudicio,innocentia,modestia, grauitate, pares inuencrit,illis nouas facultates vltro dabit : ita tamen vt prius subscribãt articulis christianæ religionis publicè in synodo approbatis,fidemq; dent, se velle tueri,& defendere doctrinam eam, quæ in illis continetur,vt consentientissimam veritati diuini verbi.

Episcopus etiam atq; etiam considerabit, quod genus hominum admittat in famulitium.Fit enim interdum, vbi hæc cautio & diligentia non adhibetur, vt homines impios,& veræ religionis inimicos, & criminosos,& tota vita impuros, & sceleratos admittamus.Ex eo aduersarius facilè capiet maledicendi occasionem.

Episcoporum famuli in omni vestis genere, ita se modestè & composite ornabunt,vt fratres suos,quos Paulus appellat domesticos fidei,non offendant.

Episcopus nemini posthac manum imponet, nisi. institutо in bonis literis,vel in Academia,vel in inferiore aliqua schola: aut qui satis commodè intelligat latinam linguam,& probè versatus sit in sacris literis: nec nisi attigerit ætatem illam legitimam, quæ statutis & legibus est constituta : nec nisi cuius vita & innocentia grauium,& piorum hominum, & episcopo notorum fuerit testimonio commendata: nec si in agricultura,vel in vili aliquo & sedẽtario artificio fuerit educatus : nec nisi qui titulum (quem appellant) aliquem habeat, vt sit vnde vitam tueatur, si dei permissu,

missu,vel in cæcitatem, vel in grauem corporis infirmitatem,vel in morbum diuturnum incidat: nec nisi qui intra ipsius diœcesim sacro ministerio functurus sit,nec vnquam nisi vbi sacrum aliquod ministerium in eadem diœcesi vacare contigerit. Neminem autem peregrinum,& ignotum vel ad sacerdotiorum prouẽtus,vel ad ecclesiasticum ministerium recipiet,nisi ab illo episcopo, è cuius diœcesi discessit, literas commendatitias,quas appellãt dimissorias,secum afferat.

Episcopus prębendarum,et beneficiorum suorum proximas,secũdas aut tertias aduocationes,quas vocant,nulli dabit. Sunt enim et à bonis moribus, et à christiana charitate alienę: nec dimissiones fructuum, aut redditũ cuiuscunq; rectorię,aut ecclesiastici beneficij quacunq; ratione in plurimos annos cõfirmabit.

Episcopus neminem, qui se otioso nomine lectorem vocet,et manus impositionem non acceperit in ecclesiæ ministerio,versari patietur.

Quiuis Archiepiscopus,et episcopus habebit domi suæ sacra Biblia in amplissimo volumine, vti nuperimè Londini excusa sunt, et plenam illam historiam quæ inscribitur *Monumenta Martyrum*, et alios quosdam similes libros ad religionem appositos. Locentur autem isti libri,vel in aula,vel in grandi cœnaculo,vt & ipsorum famulis,& aduenis vsui esse possint

Decani Ecclesiarum Cathedralium.

Osdem illos libros quos proximè diximus,Decanus quisq; curabit emi, & locari in ecclesia sua Cathedrali, eiusmodi in loco,

loco,vt à vicarijs & minoribus canonicis, & miniſtris eccleſiæ,& ab aduenis,& peregrinis commodè adiri, & legi poſſint.

Eoſdem libros illos,Decanus & Primarius quiſq́; reſidentarius,quos appellant eccleſiæ dignitates, ement,ſuo quiſq; famulitio,eoſq́; oportuno aliquo in loco,vel in aulá,vel in cœnaculo locabunt.

Decanus & Prebendarij diligenter docebunt ſacrum Dei verbum, non tantum in Eccleſijs Cathedralibus, vbi viuunt, ſed etiam in alijs eccleſijs in eadem diœceſi,maximè verò in illis locis,vnde ipſis reditus annui,& ſtipendia ſuppeditantur. Quod niſi fecerint,pro epiſcopi arbitrio puniantur.

Nullus nec Decanus,nec Archidiaconus,nec Reſidentarius,nec Præpoſitus,nec cuſtos, nec prefectus alicuius collegij,aut eccleſiæ cathedralis, nec præſes, nec rector,nec quiſquam ex illo ordine,quocũq́; nomine cenſeatur,vtetur poſthac amictu illo quẽ appellant Graium Amicium,aut alia vlla veſte ſimili ſuperſtitione contaminata.Sed in eccleſijs quiſq́; ſuis vtentur tantum linea illa veſte,quæ adhuc regio mandato retinetur, & ſcholaſtica Epomide, quæ ſuo cuiuſque ſcholaſtico gradui,& loco conueniat.

Quiuis Decanus in ſingulos annos ad minimũ quater reſidebit in eccleſia ſua Cathedrali, ibiq́; ſingulis huiuſmodi vicibus mẽſem integrũ (ſi fieri poteſt) docẽdo verbũ Dei,& hoſpitalitatẽ ſeruãdo morã faciet, niſi fortè grauibus,& vrgentibus cauſis impedietur. Eas autem cauſas in ſingulas vices indicabit epiſcopo ſuo,vbi autem venerit, vna cum Prebendarijs reſidentibus curabit, vt ſtatuta illius eccleſiæ, niſi contraria ſint,(vt multa ſunt) verbo dei, & ſtatuta huius

regni

regni quæcunq; ſunt, quæ eccleſiaſticũ ordinẽ atr'ngunt, & ſacræ Iniũctiones, vel à Regia Maieſt. æditæ, vel ab epiſcopo in viſitationibus illius eccleſię cathedralis impoſitæ, diligenter obſeruentur. Prętera Decanus & Reſidentarij quantum maximè poſſint dabunt operam, vt minores canonici, aut vicarij & miniſtri eccleſiæ, ne ignaui & inutiles vitam ducant in ocio, & illicitis luſibus ſe exerceant: adigantur ad ſtudia ſcripturarum, vtq; illorum quiſq; habeant nouum Teſtamentum, non tantum Latino ſermone ſcriptũ, ſed etiam Anglico.

Decanus & Reſidentarij curabunt, ne qua alia forma obſeruetur in canendis aut dicendis ſacris precibus, aut in adminiſtratione ſacramentorum, prętерquam quæ propoſita, & præſcripta eſt in libro publicarum precum: nec vllum admittent peregrinum ad habendam ſacram concionem ad populum, niſi ei, aut Regia Maieſtas, aut Archiepiſcopus illius Prouinciæ, aut illius diœceſeos epiſcopus facultatem indulſerit. Et ſi eiuſmodi aliquis concionator, ita vel à Regia Maieſtate, vel ab Archiepiſcopo, vel ab epiſcopo approbatus, publicabit ad populum pro concione doctrinam aliquam peregrinam, & impiam, & pugnãtem, vel cum ſacro Dei verbo, vel cum articulis religionis noſtræ approbatis in Synodo, haud dubiè cum eodem verbo Dei conſentientibus, vel cum libro publicarum precùm: Decanus aut Reſidentarij primo quoq; tempore indicabunt id epiſcopo literis ſuis, & eorum aliquot qui concionantem audiuerunt manu conſignatis, vt ille ſtatuat quod videbitur.

Viuis Archiadiaconus habebit domi ſuæ, & alios libros, & nominatim eos, qui inſcribuntur *Monumenta Martyrum*.

Archidiaconus qui vel iure communi, vel prę ſcriptione habet poteſtatem viſitandi, ſemel in ſingulos annos in perſona ſua, viſitabit Prouinciam ſuam: neq; quenquam ſibi ſubſtituet officialem, niſi qui in Academia fuerit educatus, & iuri ciuili operā dederit, & annum ætatis viceſimum quartum compleuerit, & non ſolum doctrina, ſed etiam grauitate, & modeſtia par ſit, obeundo illi muneri.

Archidiaconi, & illorum ſubſtituti, quos appellant officiales, in viſitationibus ſuis vocabunt clerum ad rationem, quantum quiſq; promouerit in ſtudio ſcripturarum, et quicunq; ex illo ordine magiſterium artium in Academijs nō attigerint, illis proponent partem aliquam noui Teſtamenti memoriter ediſcendā, eoſq; in proxima ſynodo ad repetitionem adigent, et contumaces, & negligentes epiſcopo indicabunt.

Peracta viſitatione Archidiaconus ſignificabit epiſcopo, quos inuenerit in quoq; decanatu, ea doctrina, & iudicio prædītos, vt digni ſint qui pro concione doceant populum, & præſint alijs. Ex illis epiſcopus poteſt delectum facere, quos velit eſſe decanos rurales.

Archidiaconi in omnes delinquentes ſeuerè, & grauitèr animaduertent, neq; conniuebunt ad vitia, aut quemq̄ quem conſtat offendiſſe, impunè abire patientur.

Archidiaconi curabunt, vt forenſium ſuorum actorum memoriæ fidelitèr & tutò conſeruētur, & ſemel

mel in singulos annos adferent ad Episcopum suum originalia exemplaria omnia Testamentorum, quæ coram ipsis anno superiori probata fuerint, vt ea in episcopi registro asseruentur, copias autem illorum testamentorum ad vsum suum ipsi sibi describent, si velint.

Cancellarii, Commissarii, Officiales.

QVivis Cancellarius, Commissarius, & Officialis erit institutus in legibus ecclesiasticis & ciuilibus, qui annum ætatis vicesimũ sextum attigerit, & in scholis doctrinæ nomine gradum aliquem susceperit, & in forensibus causis mediocriter versatus fuerit, de cuius vita & moribus nullus sinister sermo audiatur. Adhęc, quiuis horum, aut erit in sacro ministerio, aut si non erit, tamen animo toto, & feruenti zelo erga religionem feretur, idq; apertè & ingenuè præ se feret: & antequàm in functionem ingrediatur, sacramento se obstringet, de authoritate & Primatu principis, atq; etiam subscribet articulis de religione in Synodo episcoporum approbatis.

Nullus horum, nec Cancellarius, nec Commissarius, nec Officialis in cognitione causarum procedet vsq; ad ferendam sentẽtiam excommunicationis, nisi tantum in causis instantiarum. In correctionis negotijs, alia quidem facient omnia, quę de iure possint, & solent fieri.

Excommunicationis autem sententiam deferent tantum ad episcopum: eamq; aut ipse per se pronun-

ciabit, aut graui alicui viro in sacro ministerio constituto, pronunciandum committet. Postquam autem sententiam tulerit, addet insuper commonendi populi, et terroris causa, formulam illam verborum, quę postea suo loco subijcietur: atq; etiam aliam formulam similem quæ seruanda sit, in denuncianda ad populum excommunicatione, curabit describi, et mitti ad singulos ecclesiarum prefectos, vt habeant quo vtantur, si vsus postulet. Commutationem autem iunctæ pœnitentiæ, nec Cancellarius faciet, nec Archidiaconus, nec officialis, nec Commissarius. Ea potestas multis grauibus de causis Episcopo soli reseruabitur, aut si quem alium, Episcopus ad eum vsum speciali mandato designabit.

Ecclesiasticus Iudex cuiuscunq; loci aut ordinis, neminem excommunicatum absoluet domi suæ, aut alioquì in priuatis ædibus: sed tantum publicè, et pro tribunali.

Cancellarij, Officiales, Commissarij, omnem adhibebunt diligentiam, vt cœteri omnes qui ipsorum iurisdictioni subijciuntur, officium faciant. Inprimis verò vt Rectores, Vicarij, et Ministri ecclesiarum, studiosè versentur in sacris literis, et sibi libros ordini & professioni suæ congruentes, comparent, vt quicunq; ad magisterium Artium non accesserit, emat sibi duos libros noui Testamenti, alterum latinè translatum, alterum anglicè, vt illorum quisq; memoritèr ediscat ea pensa Scripturarum, quæ illi vel ab ecclesiastico Iudice ordinario, vel ab alio cuius fidem et industriam, Episcopus eligere malurit, fuerit imposita: vt obseruent ordines et ritus descriptos in libro Publicarum precum, tam in legendis

gendis sacris Scripturis, & precibus dicendis, quàm etiam in administratione Sacramentorum, vt neuè detrahant aliquid, neuè addant, neuè de materia, neuè de forma: vt honestè se gerant, & in graui vestitu, in libello admonitionum proposito, modestè & decenter ambulent: vtq; si familiam habeant, & vxores non habeant, mulierem aliam domi suæ ne alant, nisi aut matrem, aut sororem, aut neptem ex fratre aut sorore: quòd si cœlibes viuant, & vxores non habeant, in taberna aut caupona cibum ne capiant, sed honesta aliqua in domo in eadem parochia, vbi sine suspitione possint viuere: vt ne ludant aleam, neue chartis, aut alijs improbatis lusibus se exerceant: vt arcu tantum vtantur & sagittis, idq; animi causa, et modestè, et in tempore, ne vel ab officio faciendo, vel à sacrarum Scripturarum studijs auferantur.

Videbunt etiam ne Rector, Vicarius, aut Parochus vspiam inseruiat, vel in capella, vel in oratorio, aut publicas preces dicat, in cuiusq̃ priuatis ædibus, nisi Episcopus illi autographo suo, & manus suæ subscriptione eius rei potestatem fecerit: Neue Rector aut Vicarius, aut Parochus inseruiat plusq̃ vni ecclesiæ, aut Capellæ vno die.

Quiuis Minister ecclesiæ, antequàm in sacram functionem ingrediatur, subscribet omnibus articulis de religione Christiana, in quos consensum est in Synodo: et publicè ad populum, vbicunq; Episcopus iusserit, patefaciet conscientiam suam quid de illis articulis, et vniuersa doctrina sentiat. Semel autem receptus in sacrum ministerium, ab eo imposterum non discedet, nec se aut vestitu, aut

habitu,aut in vlla vitæ parte geret pro Laico.

Quiuis Rector Ecclesiæ, Vicarius, aut Parochus, quotannis ante vicesimum diem a Paschate, exhibebit Episcopo,eiusvè Cancellario aut Comissario,nomina et cognomina Parochianorum suorum, tã marium quàm fœminarũ (eorum inquam)qui cum exegerint annum ætatis suæ decimum quartum, tamen ad sacrosanctam Communionem(vti statutis et legibus ecclesiasticis huius regni tenentur) non accesserint,quiq; subire examen ecclesiastici ministri de ediscendo Catechismo , et articulis Christianæ religionis,detrectauerint: quiq; parentes,aut Domini, liberos aut famulos suos ad audiendum discendumq; eundem illum Catechismum constitutis temporibus ad ecclesiam mittere contempserint. Neminem autem patientur de sacro lauacro infantem suscipere, nisi qui ad mensam dominicam accesserit,et sanctorum misteriorum particeps fuerit: ad misteriorum autem Communionem neminem admittet, qui Catechismum,et articulos fidei non didicerit.

Omnibus dominicis,et festis diebus,Rectores,Vicarij,et Parochi ita maturè et conuenienter captato tempore venient ad ecclesias, vt parochiani confectis rebus suis,cum liberis et famulis possint eòdem occurrere.Ibiverò reuerentèr (vti par est)et piè peragẽt sacrum misterium,ita clarè, apertè, distinctè,vt populus audire,et intelligere possit quid dicatur , et ex eo consolationem,et fructum capere. Eandem pietatem et reuerentiam in sacrosanctis etiam misterijs retinebunt,modo ne ad superstitionem , aut adorationem, aut idolatricum cultum vergant. Quòd si tempore sacræ Communionis nulla erit concio de scripto & e

pul-

pulpito pronunciabunt vnam aliquam, aut aliam ex illis homilijs, quas iam antea publicauimus in illum vsum. Interim cohortabuntur populum, vt diligenter veniant ad ecclesias, vt quæ legantur, quæq; dicantur attentè audiant, vtq; se toto illo tempore reuerenter, et modestè gerant: Et ne piorum animi, insolentia et irreligiosa leuitate offendantur, curabunt ne iuuenes, præsertim rustici, quorum ingenia procliuiora fere sunt ad neglectum pietatis, et nequitiam: neuè pulsent campanas, neuè per templum obambulēt, neuè inter se otiose colloquantur, neuè aut risu, aut strepitu, aut scurrilibus ineptijs, vel ministrum impediant, vel offendant populum.

Admonebunt populum, vt frequentius accedant ad sacram communionem, vtq; iam antea tota mente (vti par est) sese præparēt. Et vt omnes intelligāt quid debeant Deo optimo maximo, quid Principi, quem colere ac venerari debēt vt vicariū dei: quid legibus, quid magistratibus, quid fratribus suis, quid populo Dei, omnibus dominicis et festis diebus statim a meridie præsto erunt in templis, ibiq; minimum ad duas horas legent, et docebunt Catechismum, et in eo instituent omnes suos omnium ætatum, atq; ordinum, non tantum puellas aut pueros, sed etiam si opus erit grandiores. Inprimis verò admonebunt adolescentes et iuuenes, non tātum mares, sed etiam fœminas, cautum esse legibus, ne quis illorum vel accedat ad sacram Communionem, vel contrahat nuptias, vel infantem e sacro fonte suscipiat, nisi antea didicerit rudimenta religionis Christianæ, et possit ad omnes partes Catechismi conueniēter, et dextrè respōdere.

Quod si Rectores, Vicarij, Parochi, vel concionari non

ri non possint, vel facultatē concionandi ab episcopo non acceperint, tamen docebūt pueros prima elemēta legere, scribere, nosce officiū suū, quid debeāt deo, quid parentibus, quidq; alijs: & si quos ex illis viderint ea esse indole, vt possint institutione, atq; cultu ad literarū cognitionē peruenire, hortabūtur parentes, vt eos deducant ad scholam, vt imbuti bonis disciplinis possint aliquando idonei esse ad sacrum dei optimi maximi ministerium, quos autem hebetiores, & ingenio à literis alieniore esse senserint, vt eos curent, vel ad alias artes, vel etiam ad opus rusticum ablegari.

Admonebunt etiam Parochianos suos magnis & grauibus de causis, constitutum esse in Synodo à Reuerendissimo Patre, Domino Marthæo Archiepiscopo Cantuar. & alijs episcopis, ne liberi contrahant matrimonium sine consensu parentum, neuè iuuenis contrahendi potestatem habeat, ante annum ætatis suæ decimum sextum, neuè Puella ante decimum quartum.

ÆDitui ecclesiarum, & alii selecti viri.

ÆDitui pro consuetudine suæ quiq; Parochiæ, Parochianorum suorum, & ecclesiasticis sui ministri suffragijs, eligentur: alioqui æditui non erunt: nec amplius quàm vnum annum durabunt in in illo munere, nisi forte iterum eligantur. Omnes autem Æditui semel in singulos annos reddent iustam rationem earum pecuniarum, quę in suas manus peruenerunt: atq; etiam indicabunt particulatim quos

sumptus

sumptus fecerint in sarta tecta, & vsum ecclesiæ. Postremo vero discedentes ab officio, quicquid pecuniarũ, aliarumq; ecclesiasticarũ rerum supererit, & in ipsorum erit potestate, id omne bona fide tradent Parochianis, vt ab illis rursus tradi possit proximis ædituis.

Æditui curabunt vt ecclesiæ, plumbo, tegula, materia, vitro, diligenter & probè reficiantur, ne vel minister, vel populus, aut in sacro ministerio & cultu dei, aut in cœlestium mysteriorum tractatione, aut in habenda & audiẽda communione, cœli iniurijs quatiatur. Inprimis autem operam dabunt, vt in omni ecclesiastico conuentu pax quàm maxime conseruetur: & in omnibus episcoporum atq; Archidiaconorum, visitationibus fideliter & nominatim detegent, atq; indicabunt eos omnes qui sese in ecclesia immodestè gesserint, quiq; vel intempestiua pulsatione campanarum, vel ambulationibus, vel colloquio & strepitu, ministrum aut concionatorem impediuerint.

Æditui curabunt vt ædes sacræ, mundè & sanctè conseruentur, ne cuiquam vel puluere, vel ramentis, vel sordibus, moueant nauseam. Curabunt etiam vt sacra Biblia sint in singulis ecclesijs in amplissimo volumine (si commodè fieri possit) qualia nunc nuper Londini excusa sunt, vt liber publicarum precum, vt sacræ homiliæ, vtq; homiliæ, quæ nuper scriptæ sunt contra rebellionem, sint in singulis ecclesijs. Hos libros q̃ maxime integros & mundos esse conuenit: Laceros autem aut sordidos nullo modo, ne populo fastidium, & contemptum pariant. Curabunt mensam ex asseribus compositè iunctam, quæ administrationi sacrosanctæ communionis inseruiat: & mundum tapetem, qui illam con-

tegat: & suggestum commodum, vnde cœlestis doctrina publicetur. Curabunt insuper vt omnia illa solaria, in quibus cruces ligneæ aliquando prostabant, & aliæ reliquiæ superstitionis prorsus è medio auferantur, vtq; templorum parietes noua fidelia inducãtur, & lectissimis sanctarum scripturarum sentẽtijs illustrentur. Vt illarum lectione & admonitu, populus possit ad pietatem commoueri. Postremo curabunt vt in singulis ecclesijs sit sacer fons, non peluis, in quo baptismus ministretur, isq; vt decenter & mundè conseruetur.

Admonebunt etiam Caupones, & tabernarios, qui vendunt edulia, ne quem in cauponam, aut tabernam suam recipiant toto illo tempore, quo aut habebitur concio, aut sacrum ministeriũ peragetur. Quod si quis per contemptum, & contumaciam contra fecerit, & illum ipsum, & eos quos ad se receperit, nominatim in proxima visitatione indicabunt. Si quis vel aperto adulterio, vel stupro, vel incœstu, vel ebrietate, vel iurandi consuetudine, vel lenocinio, vel vsura, vel alia demum quacunq; impuritate vitæ, & nequitia, fratres offenderit, illos ęditui amicè, & fraternè admonebunt, vt resipiscant. Quod nisi fecerint, indicabunt eos nominatim vel rectori, vel vicario, vel parocho, vt ab illis asperiùs, & vehementiùs admoneantur, & si perrexerint, tantisper dum redeant ad sanitatem, à sacra communione arceantur. Vtq; omnes qui incontinẽter, & laxè viunt pro meritis suis, legum seueritate castigentur. Ijdem æditui eosdem illos adulteros, fornicarios, incœstos, ebriosos, iuratores, lenones, vsurarios in episcoporum & Archidiaconorum visitationibus patefacient.

Æditui

Æditui conuiuia, ſympoſia, cœnas, & inuitationes publicas in templis celebrari non patientur: nec campanas ſuperſtitioſe pulſari, vel in vigilia animarum, vel poſtridie omnium ſanctorum, qui dies nō ita pridem genijs mortuorum ſacer erat, nec omnino vnquam, vbi pulſandi conſuetudo ad ſuperſtitionem videbitur inclinare. Illis autem tantum temporibus pulſari permittent, quæ in libello admonitionum deſcripta ſunt, & ad eundem tantum vſum, eodemq; tantummodo.

Nundinas, & mercatus publicos celebrare, & ſontes ſententia iudicis condemnatos, neci dedere, & ſupplicio afficere diebus dominicis, non licebit.

Non patientur vt quiſquam ex circumforaneis iſtis tenuibus, & ſordidis mercatoribus, qui aciculas & ligulas, & crepundia & res viles & minutas circumferunt, ac diſtrahunt, quos pedarios, aut Pedularios appellant, proponant merces ſuas vel in cœmiterijs, vel in porticibus eccleſiarum, aut vſpiam alibi diebus feſtis, aut dominicis, interim dum peragitur pars aliqua ſacri miniſterij, aut habetur ſacrꝭ concio: nec vt mendici, aut errones, quibus nulla eſt certa ſedes, toto illo ſacrorum aut concionum tempore, hæreant in cœmiterio, vel in porticu: ſed mandabunt, vt aut ingrediantur, aut diſcedant.

Obſeruabunt etiam atq; inquirent diligenter ecqui ex pariochianis, temporibus lege conſtitutis, aut non veniant ad eccleſias, aut tardius et negligentius veniant. Quoſq; inuenerint deliquiſſe, in eos ex legū præſcripto animaduertent. Obſeruabunt etiam, ecquid omnes ac ſinguli parochiani toties accedant ad ſacram Communionem in ſingulos annos, quoties

leges et ſtatuta iubent: ecqui etiam peregrini atq; aduenæ ex alijs parochijs, frequentius et vſitatius veniant ad eccleſiam ſuam, illoſq; parocho ſuo indicabunt, ne illos fortè recipiat ad ſacram Communionem inter alios, ſed ad ſuos potius parochos reijciat.

Nullum nec rectorem, nec vicarium recipient ad miniſterium Eccleſiæ ſuæ, niſi quem Epiſcopus inſtitutione ſua approbauerit, et in poſſeſſionem illius eccleſiæ mandato ſuo miſerit. Nec parochum recipient niſi literis et ſigillo Epiſcopi, nominatim illi eccleſiæ commendatum. Quòd ſi Rector, Vicarius, aut Parochus aliter ſe gerat in miniſterio ſuo obeundo, aut quòd malè et obſcure, et confuſè legat, aut quod ſolutius, et laxius viuat, quàm hominem par ſit eius ordinis, et ex ea re grauis offenſio ſuſcipietur: Æditui eum mature deferent ad Epiſcopum, vt quàm primum animaduerſio aliqua, et vitij emendatio conſequatur.

Vtq; Epiſcopus intelligat, quæ conciones habitæ fuerint in ſingulis eccleſijs ſuæ diœceſeos: æditui curabunt, vt nomina omnium Concionatorum qui ad ſe alicunde venerint, annotentur in libello quem habebunt paratum in eum vſum, vtq; in eodem libello concionator quiſq; ſubſcribat nomen ſuum, et diem quo habuerit concionem, et eius Epiſcopi nomen à quo acceperit concionandi poteſtatem.

Poſtremo Æditui diligenter obſeruari curabunt ea omnia, quæ ad ipſorum officia pertinebunt, quæq; Regijs iiunctionibus, et in libello admonitionum continentur, quæq; vel ab Archiepiſcopo, vel ab Epiſcopo in ſuis cuiuſq; viſitationibus ad vſum eccleſiarum proponentur. Quòd ſi quis eos vel iurgijs petulantèr

lantèr inſectetur, vel etiam in ius trahat, quòd officium fecerint, et errantes detexerint, id quoq; indicabunt Epiſcopo, vt eius opera, & ſtudio facilius à moleſtia liberentur.

Concionatores.

NEmo niſi ab epiſcopo permiſſus in parochia ſua publicè prædicabit, nec poſthac audebit Cõcionari extra miniſteriũ, & eccleſiam ſuã, niſi poteſtatẽ ita concionandi acceperit, vel à Regia Maieſtate per omnes regni partes, vel ab archiepiſcopo per prouinciã, vel ab epiſcopo per diœceſim. Nulla autẽ poteſtas concionãdi firma erit impoſterum, aut authoritatem aliquam obtinebit, niſi tantum quæ impetrata fuerit poſt vltimum diem Aprilis, qui fuit in anno 1571. Concionatores modeſtè & ſobriè in omni vitæ parte ſeſe gerent.

Inprimis vero videbunt, ne quid vnquam doceant pro concione, quod à populo religioſè teneri & credi velint, niſi quod conſentaneum ſit doctrinæ veteris aut noui teſtamenti, quodq; ex illa ipſa doctrina catholici patres, & veteres epiſcopi collegerint. Et quoniam articuli illi religionis chriſtianæ in quos conſenſum eſt ab epiſcopis in legitima & ſancta ſynodo, iuſſu atq; authoritate ſereniſſimæ principis Elizabethæ conuocata, & celebrata, haud dubiè collecti ſunt ex ſacris libris veteris & noui teſtamenti, & cum cœleſti doctrina, quæ in illis continetur, per omnia congruunt: quoniam etiam liber publicarum precum, & liber de inauguratione Archiepiſcoporum, epiſcoporum, Preſbiterorum, & Diaconorum, nihil continent ab illa ipſa doctrina alienum, quicunq; mittèntur ad

docendum populum,illorum articulorum authoritatem & fidem,non tantum concionibus ſuis, ſed etiam ſubſcriptione confirmabunt. Qui ſecus fecerit,& contraria doctrina populum turbauerit,excommunicabitur.

Inter concionandum vtentur veſtè quàm maxime modeſta, & graui, quæ deceat,atq; ornet miniſtrum dei, qualiſq; in libello admonitionum deſcripta eſt. Nec pecuniam pro concione,aut mercedem vllam exigent: ſed victu tantum & ſimplici apparatu, & vnius noctis hoſpitio contenti erunt.

Vanas & aniles opiniones, & hæreſes, & errores Pontificios,à doctrina,& fide Chriſti abhorrentes, non docebunt:nec omnino quicquam,quo imperita multitudo,vel ad nouitatis ſtudium, vel ad contentionem inflãmetur. Semper autem proponent ea, quæ ad ædificationem faciant,& auditores chriſtiana concordia,& charitate concilient.

Reſidentia.

ABſentia Paſtoris à dominico gregè,& ſecura illa negligentia, quam videmus in multis,& deſtitutio miniſterij, eſt res & in ſe fœda,& odioſa in vulgus, & pernitioſa eccleſiæ Dei. Itaq; hortamur omnes paſtores eccleſiarum in Domino Ieſu, vt quàm primum redeant ad parochias quiſq; ſuas, & diligenter doceant Euangelium,& pro fructuum ſuorum ratione alant familiam, & hoſpitalitate iuuent pauperes,ibiq; verſentur in ſingulos annos,non minus q̃ ſexaginta dies.

Plu-

NOn licebit cuiquam cuiuſcunq; ſit gradus, aut ordinis, pluſquam duo eccleſiaſtica beneficia obtinere eodem tempore. Neq; cuiquam omnino licebit obtinere duo beneficia, ſi pluſquàm viginti ſex milliarijs diſtincta ſint.

Ludimagiſtri.

NOn licebit cuiquam docere literas, & inſtituere pueros, nec publicè in ſchola, nec priuatim in cuiuſquam ædibus, niſi quem epiſcopus eius diœceſeos approbauerit, cuiq; ſub authentico ſigillo ſuo docendi poteſtatem fecerit. Hoc autem loco primariam nobilitatem (honoris cauſa) excipimus, Epiſcopus autem nullum Ludimagiſtrũ approbabit, nec illo munere dignum cenſebit, niſi quem ſuo iudicio doctum, & illo loco dignum inuenerit, quemq; de vita & moribus, & in primis de religione viderit piorum hominum teſtimonio commendari.

Ludimagiſtri nullam docebunt grãmaticam, niſi eam quam ſolã regia maieſtas per omne regnũ in omnibus ſcholis legi mandauit: nec aliũ latinum Catechiſinum quàm qui æditus eſt, anno 1570.

Alios autem libros docebunt, vnde latini Græciq; ſermonis copia, & puritas addiſci poſſit, & eos in primis, qui ad notitiam Chriſti, & pietatem faciant. Semel autẽ in ſingulos annos indicabũt epiſcopo, quos habeãt ex omni numero lectiſſimos, qui ea ſint indole, eoq; profectu in literis vt ſpes ſit, vel ad functionẽ politicã, vel ad ſacrũ miniſteriũ fore accõmodos. Hac ſpe parentes inducti, eos libẽtius alent ad literas.

Inprimis vero ita instituent, & formabunt linguas puerorum, vt apertè, clarè, distinctèq; pronuncient. Et quoties habebitur sacra concio, eos vel emittent, vel deducent ad templum, vt statim à teneris incipiant erudiri ad pietatem: neuè negligenter audierint, vbi redierint ad scholam, vocabunt singulos ad examen, quid ex illa concione didicerint: quoq; magis pueriles animi ad virtutem & industriam excitentur, otiosos & ignauos reprehendent, attentos & diligentes collaudabunt.

Patroni & Proprietarii.

EPiscopus grauiter & studioſè cohortabitur Patronos beneficiorum, vt cogitent necessitates ecclesiæ, & ante oculos habeant vltimũ illum diem, & iudicium, & tribunal dei. Itaq; vt neminem promoueãt ad munus ecclesiasticum, nisi qui doctrina, iudicio, pietate, probitate vitæ, & innocentia possit onus tam graue sustinere, vt nihil in ea re nisi integrè, incorruptè & sincerè faciant. Se enim vsurũ omnibus honestis & legitimis rationibus, vt verum possit inueniri. Quòd si vel in ipsa præsentatione, vel etiam postea senserit corruptelam vllam, aut simoniacum commertium, quocunq; modo, quantumuis obscurè, vel directè, vel indirectè, vel per ipsum, vel per alios intercessisse, vt ad ipsum vel pecunia, vel pretium, vel commoditas aliqua, vel pars aliqua fructuũ perueniret, velle se facti nequitiam, & simoniam publicare, & palam facere, non tantum in Cathedrali ecclesia, sed etiam alibi, ad illius probrum, & dedecus sempiternũ: & præsbyterũ quem ita nequiter præsentauerit,

tauerit, non tantum a ſacerdotio, in quod mala fide ingreſſus ſit, ſed etiam ab omni miniſterio, et á tota diœceſi remouere.

Domina Regina humiliter et ſubmiſſe roganda eſt, vt ratio aliqua ipſius permiſſu & iuſſu ineatur, vt in eccleſijs, quæ ad illam proprietario iure peruenerunt, Cancelli quàm primũ reficiantur, vt annuum ſtipendium peragendo ſacro miniſterio, conſtituatur. Nunc enim multis in locis, et Cancelli fœdum in modum corruerunt: et miniſteriũ eccleſiæ propter ſtipendij vilitatem deſt tuitur.

Epiſcopus curabit vt iuſtum Inuentarium, quodq; vocant terrarium, omnium agrorum, pratorum, hortorum, pomariorum, quæ ad Rectoriam aliquam, aut Vicariam pertinent, ex proborum hominum inſpectione ſumatur, & in archiua ſua referatur, ad rei memoriam ſempiternam.

Epiſcopus non patietur Procuratorẽ alicuius beneficij vllã habere poteſtatem in miniſtrũ Dei, vt eum vel admittat vel reijciat. Neq; miniſter minus a quoq; accipiet nomine ſtipendij, quàm decem libras.

Omnia matrimonia, quæ vſpiam contracta ſunt intra gradus cognationis, aut affinitatis prohibitos in 18 Leuitici, authoritate Epiſcopi diſſoluentur: maxime verò, ſi quis, priore vxore dimortua, eius ſororẽ vxorem duxerit: hic enim gradus cõmuni doctorũ virorũ conſenſu, et iudicio putatur in Leuitico prohiberi.

Non licebit cuiq; matrimonium contrahere inter illos gradus, qui in tabula à reuerendiſſimo patre Domino Archiepiſcopo Cantuarienſi, in eum vſum ſcripta & publicata, prohibentur.

Forma lententiæ excommunicationis.

FRatres quoniam quicunq; profitemur nomen Christi Iesu, sumus omnes membra eiusdem corporis, & par est vt vnum membrum alterius membri, sensu, & dolore afficiatur: pro officij mei ratione, significo vobis, A. B. publicè accusatum esse de adulterio, in quo, fama est, eum vixisse nequiter, & turpiter, cum ipsius dedecore, & infamia, & graui offensione ecclesiæ dei: & ea causa, vt insignis illa turpitudo supplicio aliquo afficeretur, ad episcopi tribunal, vocatum esse. Et quoniam prædictus A. B. conscientia nequitiæ suæ, ad diem legitimè dictum comparere contempsit, & se iustitiæ contumaciter subduxit, & alios exemplo suo ad similem contumaciam animauit, idcirco hoc etiam vos insuper admonitos volo, episcopum nostrum, nomine, atq; authoritate Dei optimi maximi excommunicasse illum ab omni societate ecclesiæ Dei, & tanquam membrū emortuum amputasse, à Christi corpore. Hoc ille in statu versatur hoc tempore, & in tanto discriminæ animæ suæ. Diuus Paulus admonitus instinctu diuini spiritus, iubet vt talium hominum societatem, & contubernia fugiamus, ne participes simus eiusdem sceleris. Tamē, vt christiana charitas nos monet, quoniam ipse pro se orare non vult, nec periculum suum intelligit, oremus Deum omnes eius nomine, vt aliquando agnoscat miseriam, & fœditatem vitæ suæ, & agat pœnitentiam, & conuertatur ad Deum. Deus enim noster est misericors, & potest lapsos etiam à morte reuocare.